

РОЗДІЛ 3

ЕТИКА АУДИТОРА ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО КВАЛІФІКАЦІЇ

3.1. Нормативні вимоги до діяльності аудитора

Нормативні вимоги до діяльності аудитора обумовлені основними принципами аудиту.

З метою забезпечення високого фахового рівня послуг і супутніх робіт аудитор зобов'язаний дотримуватися основних принципів аудиту.

Принцип (від лат. *principium* – початок, основа) аудиту – це основні засади, за допомогою яких здійснюється аудиторська діяльність.

Міжнародні принципи аудиту, що регулюють аудиторську діяльність, регламентовані міжнародним стандартам аудиту 200 «Мета та загальні принципи аудиторської перевірки фінансових звітів». За оцінкою Р. Адамса [12] основні принципи аудиту містять як основні принципи, так і елементи сучасного аудиту, до яких належать: планування, документування, система обліку, внутрішній контроль та звітність про підсумки аудиту.

Міжнародними стандартами аудиту визначений перелік основних принципів, а саме:

- об'єктивність, незалежність та чесність;
- конфіденційність;
- професійна компетентність;
- розв'язання етичних конфліктів;
- податкова практика;
- документування процесу аудиту;
- звітність за підсумками аудиту;
- оприлюднення інформації.

Принципи аудиту поділяють на дві групи: принципи професійної етики та методологічні. До принципів професійної етики відносять: об'єк-

тивність, незалежність, доброзичливість, конфіденційність та компетентність. До методологічних принципів належать: планування аудиту; обґрунтування оцінки доказів і системи внутрішнього контролю; доцільність вибору методики; визначення критеріїв матеріальності і методики оцінки ризику; аналіз формування висновків аудиту та відповідальність за їх складання; обґрунтування результатів роботи аудиторів або спеціалістів іншої галузі, повне інформування клієнтів та контроль за якістю роботи аудитора.

Взаємозв'язок усіх перерахованих принципів професійної етики аудитора повинен ґрунтуватися на об'єктивності. При проведенні аудитором (аудиторською фірмою) аудиту необхідно дотримуватися неупередженого ставлення до об'єкта дослідження. Висновки аудиту мають відповідати результатам дослідження, що підтверджуються аудиторськими доказами, реальністю та об'єктивністю дій аудитора.

Важливим фактором забезпечення умов об'єктивності є незалежність аудитора.

Вона обумовлена його професійною діяльністю і ґрунтується на відсутності матеріальної зацікавленості у результатах діяльності суб'єкта, що підлягає перевірці згідно з договором між аудиторською фірмою або аудитором та клієнтом.

Але повна незалежність аудитора чи аудиторської фірми може бути у випадку відсутності впливу контролю з будь-якого боку: держави чи інших органів влади.

Історія розвитку аудиту дає можливість виділити такі аспекти незалежності аудиторської професії: правові, етичні та економічні.

Найважливішою умовою правової незалежності є саморегулювання професії. Воно полягає у тому, що держава встановлює лише вимогу здійснення аудиту, а профспілкові організації самостійно визначають у стандартах, нормах та інструкціях правила поведінки, методологію, методику, техніку і вимоги до їх компетенції.

Згідно з Законом України «Про аудиторську діяльність» незалежність аудитора гарантується договором, що складає аудитор (аудиторська фірма) і клієнт. Самостійний вибір клієнта аудитором виключає вказівки державних органів.

У міжнародній практиці аспекти незалежності повинні бути обов'язково обговорені під час укладання договору. Невиконання вказаних вимог аудиторською фірмою може призвести до таких дій, що результати проведеного аудиту будуть визнані недійсними.

Слід відмітити, що ст. 2 Закону України «Про аудиторську діяльність» передбачено право аудиторів (аудиторських фірм) залучати на договірних засадах спеціалістів різних професій, але відповідальність у цьому законодавством не визначена.

Міжнародними нормами передбачено, що аудитор не завжди несе відповідальність за інших осіб, котрі проводять аудит, якщо це не передбачено договором на проведення аудиторської перевірки.

Аудиторська перевірка обов'язково виконується з відповідною професійною майстерністю. Її повинні виконувати особи, що мають фахову підготовку, досвід і компетентність у даній галузі. Вимоги до професійної компетентності аудитора передбачені ст.ст. 12 і 13 Закону України «Про аудиторську діяльність» і відповідних положеннях Аудиторської палати про сертифікацію аудиторів та ліцензування аудиторської діяльності.

Ці вимоги відрізняються від міжнародної практики тим, що передбачають підтвердження професійної компетенції шляхом повторної сертифікації аудиторів через кожні 5 років. У зарубіжній практиці це забезпечується обов'язковим навчанням (стажуванням) протягом трьох років за програмою не менше 120 годин. Тривалість стажування встановлюється залежно від бази освіти та вимог кваліфікаційного іспиту.

Важливим принципом професійної етики є доброзичливість. Згідно з Законом України «Про аудиторську діяльність» аудитор повинен виконувати свої обов'язки, нести за це відповідальність (ст. 26). Такі вимоги потребують конкретизації у нормативах аудиту (ст. 23).

При проведенні аудиту аудитору потрібно проявляти до клієнта доброзичливе ставлення, дотримуватись при спілкуванні з ним витриманого тону, позитивно ставитись до критичних зауважень з приводу виконаної роботи, поважати думку інших фахівців, що проводили аудиторську перевірку і урахувати її як у процесі дослідження, так і під час написання висновку.

Принцип конфіденційності отриманої інформації при проведенні аудиту забороняє аудитору розголошувати факти виявлених порушень. За Законом України «Про аудиторську діяльність» (ст. 23) конфіденційність інформації, отриманої аудитором, є його прямим обов'язком. Сутність поняття конфіденційності визначена Законом України «Про підприємництво в Україні» від 27.03.91 р., де у ст. 30 до комерційної таємниці підприємства відносяться відомості щодо виробництва, технологічної інформації, управління, фінансові відомості, що не є державними таємницями, розголошення яких може завдати шкоди інтересам підприємства.

Відомості, їх склад та обсяг, що не становлять комерційну таємницю, передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.93р. №611 [8].

До цих відомостей відносять: установчі документи; ліцензії на здійснення окремих видів підприємницької діяльності; державну звітність, інформацію про кількість працівників та їх заробітну плату, дані для визначення обов'язкових податків тощо. Відповідальність за розголошення комерційної таємниці передбачена ст. 67 Кримінального кодексу.

У світовій практиці забезпечення високої якості аудиторських перевірок потребує ширшого переліку випадків розголошення конфіденційності інформації.

Міжнародна практика передбачає розкриття конфіденційної інформації з дозволу клієнта, на вимогу законодавства чи професійних організацій. У випадку родинних або ділових стосунків аудитора з клієнтом забороняється проведення аудиторської перевірки. Ця вимога передбачена Законом України «Про аудиторську діяльність» (ст. 34), але вона поширюється лише на прямі родинні стосунки з керівництвом підприємства, в якому проводиться аудит. Такі вимоги не коригуються і національними нормативами України з аудиту.

Етичні вимоги обмежують тривалість співпраці з одним клієнтом. Вони дотримуються у багатьох країнах світу. У Швейцарії, наприклад, найбільший термін співпраці з одним і тим само аудитором визначено 3 роками; у Португалії термін призначення аудитора від 3 до 9 років; у США новий партнер призначається після 7 років безперервної співпраці, а попередній може повернутися до своїх обов'язків лише через 2 роки.

Згідно з міжнародними стандартами аудиту (МСА) економічний аспект професійної незалежності включає:

- обмеження видів діяльності та послуг, що надаються одному клієнту одночасно;
- обмеження суми винагороди від одного клієнта;
- обмеження організаційних форм діяльності;
- відсутність фінансового інтересу у справах клієнта;
- заборона отримання товарів і послуг від клієнта.

Закон України «Про аудиторську діяльність» (ст.ст. 6, 23, 24) передбачає лише окремі економічні аспекти незалежності:

- обмеження діяльності з надання аудиторських послуг іншими видами робіт у формі консультацій, перевірок або експертиз;
- обмеження загального розміру частки засновників аудиторської фірми, які не є аудиторами: 30% у статутному фонді;

- заборона проведення перевірок, що мають майнові інтереси, є членами правління, засновниками підприємства, його працівниками.

Наведені в Законі України «Про аудиторську діяльність» економічні аспекти незалежності аудитора обмежені і не враховують вимог міжнародних нормативів. Вказані аспекти не регулюються і національними нормативами з аудиту.

Законодавство України потребує коригування з урахуванням світового досвіду правового регулювання відповідальності аудитора, особливо за суттєві спотворення звітності внаслідок обману чи помилок.

Планування є одним з обов'язкових методологічних принципів.

При плануванні аудиту звертається увага аудитора на найважливіші його напрями, на виявлення проблем, що підлягають детальній перевірці.

Планування аудиторської перевірки забезпечує ефективне її проведення. Даний принцип ґрунтується на попередньому вивченні особливостей діяльності клієнта та передбачає:

- одержання знань про облікову політику клієнта і процедур внутрішнього контролю;
- визначення вірогідності рівня довіри до системи внутрішнього контролю;
- виконання змісту, терміну проведення і розміру процедур перевірки;
- організацію процесу планування з метою визначення можливості внесення окремих змін у плани аудиторських перевірок.

Ефективність проведення аудиту залежить також від доцільності вибору методики і техніки аудиту, визначення критеріїв суттєвості, достовірності і оцінки аудиторського ризику.

Аудиторська перевірка повинна виконуватися аудиторами з високими професійними даними фахівців, що мають досвід роботи і компетентність. Покладаючись на знання законодавчих і нормативних актів, міжнародних й національних стандартів і власний досвід, аудитор вибирає методику, техніку аудиторської перевірки, визначає плановий і фактичний ступінь суттєвості і ризику.

Проведення суцільної перевірки ґрунтується на вивченні системи внутрішнього контролю, бухгалтерського обліку та довіри аудитора до неї. Ступінь довіри значно обмежує кількість аудиторських процедур, зменшує витрати на їх проведення.

При написанні аудиторського висновку аудитор має звертати увагу на місце найбільшого ризику, проводити вибіркові перевірки та збирати докази з метою підтвердження їх об'єктивності.

Одним з методологічних принципів є обґрунтування оцінки значущості аудиторських доказів.

Виконуючи незалежні вибіркові та суцільні процедури аудиту, аудитор повинен зібрати достатню кількість доказів, що дозволить дійти йому висновку про достовірність фінансової звітності підприємства клієнта.

Незалежні процедури, які здійснює аудитор, дають змогу отримати повноту, точність, достовірність і правдивість інформації, котра перевіряється на базовому підприємстві.

Аудиторські перевірки здійснюються у вигляді тестів окремих операцій і залишків по рахунках бухгалтерського обліку та аналізу важливих показників, що визначають ефективність роботи фінансово-господарської діяльності клієнта.

Законодавством України з питань аудиту передбачено забезпечення достовірної інформації про стан роботи підприємства чи галузі загалом. Показники фінансової звітності не повинні мати у собі істотних перекручень та правдиво відображати дійсність даних облікової системи.

У процесі аудиторської перевірки повинна забезпечуватися гарантія всього процесу аудиту.

Не менш важливе значення має принцип обґрунтування оцінки системи обліку і внутрішнього контролю.

За достовірність інформації обліку та систему внутрішнього контролю несе відповідальність керівництво підприємства клієнта.

Враховуючи наслідки перевірки, аудитор повинен бути впевнений у тому, що в обліку правдиво відображені всі без винятку суттєві операції та використані при складанні фінансової звітності.

При проведенні аудиторської перевірки необхідно аудитору зрозуміти систему внутрішнього контролю, яка дає змогу вивчити зміст, термін та обсяг проведення аудиторських процедур та аудиту загалом.

Покладаючись на систему внутрішнього контролю на підприємстві, аудитор може внести необхідні уточнення в програму аудиту та зменшити обсяг аудиторських процедур.

Особливе значення для написання звіту мають аудиторські висновки.

Основою для його написання є результати аналітичних досліджень та оцінка висновків, отриманих під час проведення аудиту.

В аудиторському звіті має бути якісно і правдиво наданий висновок про фінансову звітність.

У випадку відмови аудитора від видачі аудиторського висновку, йому необхідно вказати всі причини, які змусили його піти на такий крок.

Слід пам'ятати, що аудитор має деякі обмеження у висловленні аудиторської думки. Він не може надати висновок про якість проведеної аудиторської перевірки чи написання висновку іншими аудиторами та висловити думку в аудиторському висновку щодо фактів, сутність яких визначається кримінальним чи адміністративним кодексами.

Необхідно зазначити, що як етичні, так і методологічні принципи аудиту продиктовані вимогами до аудиту.

3.2. Сертифікація та ліцензування діяльності аудиторів

Аудитори – це висококваліфіковані фахівці у галузі обліку, контролю, аналізу, фінансів, які мають сертифікат і ліцензію на право ведення аудиторської діяльності.

Аудиторською палатою України визначені такі складові професійної діяльності аудиторів: відповідна освіта, навички практичної діяльності проведення аудиту, складання іспиту з метою отримання сертифікату і високий рівень кваліфікації.

Процес здобуття професійної освіти повинен здійснюватися у співробітництві з вищими навчальними закладами та профспілковими організаціями, яким належить провідна роль.

У Законі України «Про аудиторську діяльність» передбачені загальні положення щодо сертифікації та ліцензування аудиторів. Більшу деталізацію вони знайшли у положеннях АПУ (дод. 1).

Порядок сертифікації визначений ст. 12 «Сертифікація аудиторів» Закону України «Про аудиторську діяльність».

Термін сертифікація означає визначення кваліфікаційної придатності аудиторів. Сертифікат – це офіційний документ, що засвідчує право громадянина України на здійснення аудиту підприємств і громадських товариств.

Сертифікація громадян України здійснюється АПУ щодо серій А, Б і АБ, регіональними відділеннями щодо серій А в індивідуальному порядку на підставі поданого клопотання. Сертифікат серії А засвідчує право здійснювати аудит підприємств та господарських товариств, серій Б – банків, серій АБ – підприємств, господарських товариств і банків.

Клопотання про отримання сертифіката аудитора подаються до АПУ особисто разом із паспортом, копією диплома про вищу освіту, витягом з трудової книжки для підтвердження досвіду роботи, термін якого повинен бути не менше 3-х років на посадах аудитора, ревізора, бухгалтера, юриста, фінансиста, документом про сплату коштів за сертифікацію.

Розгляд здійснюється протягом 10 днів, після чого співшукач отримує письмовий висновок про складання іспиту чи його відхилення.

Іспити складаються згідно з протоколом АПУ №30 від 27.04.95 р. (дод. 13).

Рішення екзаменаційної комісії приймається у формі «Іспит складено» або «Іспит не складено».

Особи, які не склали іспит, мають право його скласти повторно через один рік після прийняття рішення АПУ.

Видача сертифікатів здійснюється Секретаріатом АПУ не пізніше 5 днів після складання іспиту.

Особи, які успішно склали кваліфікаційні іспити, одержують атестат аудитора наступного зразку (рис. 3.1).

Після успішного складання іспиту в Аудиторській палаті України та одержання сертифіката аудитора України виголошується аудитором клятва такого зразка:

«Я, (ім'я, прізвище), виголошую клятву аудитора й урочисто обіцяю виконувати свої професійні обов'язки з честю і гідністю, дотримуватися законів України, Національних нормативів аудиту, Кодексу професійної етики аудиторів України і вимагати дотримувannya їх іншими».

Клятва адресується керівникові атестаційної комісії Аудиторської палати України.

Після її виголошення аудитор підписує текст клятви.

Якщо дія сертифіката закінчується, не раніше трьох і не пізніше одного місяця аудитори повинні надати до секретаріату АПУ такі документи:

- клопотання устанавленого зразка;
- витяг із трудової книжки, який завіряється нотаріусом;
- сертифікат, строк дії якого закінчився;
- інформацію про аудиторську діяльність і підвищення кваліфікації за період роботи аудитора;

<p>АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ</p> <p>Сертифікат аудитора Серія А №0001292</p> <p>Громадянину (ці) Петровій Олені Іванівні На підставі Закону України „Про аудиторську діяльність” за рішенням Аудиторської палати України №18 від 29.05.2000р.</p> <p>Присвоєна кваліфікація аудитора з правом здійснення аудиту підприємств та господарських товариств, за винятком банків</p> <p>Сертифікат чинний до 29.05.2003р.</p> <p>Регістраційний №1215</p>	<p>1. Рішенням АПУ від 30.05.2003р. №192 термін дії сертифіката продовжено до 30 травня 2006р.</p> <p>Голова Комісії Завідуючий секретаріатом</p> <p>М.П. Регістраційний №</p> <p>2. Рішенням АПУ від „__” _____ 20__р. термін дії сертифіката продовжено до „__” _____ 20__р.</p> <p>Голова Комісії Завідуючий секретаріатом</p> <p>М.П. Регістраційний №</p>
--	--

Рис. 3.1. Зразок сертифіката аудитора

- документ про сплату за продовження дії сертифіката.

Секретаріатом АПУ розглядаються представлені документи на предмет їх відповідності вимогам Положення про сертифікацію аудиторів і передаються комісіям АПУ для прийняття відповідних рішень.

Аудиторські фірми, аудитори мають право займатися аудиторською діяльністю тільки після отримання ліцензії (рис. 3.2).

Ліцензії видаються аудиторській фірмі за умови, що в ній працює хоча б один аудитор та при дотриманні інших вимог Закону України «Про аудиторську діяльність».

Одноосібним аудиторам ліцензії видаються за наявності у них сертифіката АПУ та документа, що підтверджує їх реєстрацію як підприємця.

<p>АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ</p> <p>ЛІЦЕНЗІЯ</p> <p>НА АУДИТОРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ</p> <p>№ _____</p>	<p>Фірмі _____ Громадянину(ці) _____</p> <p>відповідно до Закону України „Про аудиторську діяльність” рішенням Аудиторської палати України</p> <p>№ _____ від „_____” _____ 20____ року</p> <p>дозволяється здійснювати аудит підприємств, господарських товариств та банків</p> <p>Ліцензія чинна до „_____” _____ 20____ року</p> <p>Голова комісії Завідуючий секретаріатом М.П.</p>
--	---

Рис. 3.2. Зразок ліцензії АПУ

Для одержання ліцензії до АПУ подається клопотання з такою інформацією:

- прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи;
- найменування аудиторської фірми, якщо ліцензія видається юридичній особі;

- юридична та поштова адреса;
- відомості про сертифікат або сертифікати;
- відомості про всіх засновників аудиторської фірми (прізвище, ім'я, по батькові, серія та № сертифіката, дата видачі і термін його дії, частка у статутному фонді фірми);
- оригінали чи нотаріально завірнені копії засновницьких документів та реєстраційного свідоцтва аудиторської фірми, копія платіжного документа про перерахування до державного бюджету плати за ліцензування.

Право на виконання банківського аудиту, аудиту страхових організацій тощо надається аудиторам (аудиторським фірмам) у формі окремої ліцензії.

Якщо у видачі ліцензії відмовлено, аудиторська фірма (окремий аудитор) після усунення зауважень через місяць з дня прийняття рішення про відмову подає до АПУ повторне клопотання про видачу ліцензії.

Обов'язкове ліцензування аудиторської діяльності законодавчо було введено з 1.01.94 р.

Аудиторською палатою України ліцензування аудиторської діяльності може бути анульовано у таких випадках:

- виявлення фактів представлення аудитором недостовірних даних;
- здійснення аудитором чи аудиторською фірмою діяльності, не передбаченої законодавством;
- надання аудитором без дозволу господарюючого суб'єкта даних про діяльність підприємства третім особам;
- вступу в законну силу вироку суду про покарання особи, що займається аудиторською діяльністю;
- неодноразового некваліфікованого проведення аудиторських перевірок або надання аудиторських послуг.

У випадку здійснення аудитором (аудиторською фірмою) аудиторської діяльності без одержання ліцензії встановлюється адміністративне покарання.

Система сертифікації аудиторів в Україні потребує подальшого вдосконалення у напрямі посилення вимог щодо практичних навичок та врахування світового досвіду.

Слід додати, що незрозумілою на сьогодні є процедура повторної сертифікації, яка здійснюється через кожні 5 років. Якщо вважати повторну сертифікацію її підвищенням, то порядок складання іспиту повинен відрізнятися від першого іспиту, що складають аудитори.

3.3. Питання для обговорення та самоперевірки

1. Хто може працювати аудитором?
2. Яким документом передбачені загальні положення сертифікації та ліцензування?
3. За наявності яких документів допускається претендент до атестації?
4. Ким здійснюється видача сертифікатів та в який термін?
5. В який термін мають право особи, що не склали іспит, скласти його повторно?
6. Розкрийте функції Аудиторської палати України.
7. Які функції має Спілка аудиторів України?
8. Назвіть групи, на які поділяють принципи, що регулюють аудит.
9. Визначте методологічні принципи аудиту.
10. Наведіть основні принципи професійної етики аудитора.
11. Назвіть основні зобов'язання аудиторських фірм і аудиторів України.
12. Визначте основні принципи етики аудитора.
13. Яку відповідальність несуть виконавці аудиту, що не мають ліцензії?
14. Які правові наслідки можуть бути за розголошення аудиторської інформації, отриманої від клієнта у ході проведення аудиту?
15. Яким нормативним документом регламентуються основні принципи, що регулюють аудит?
16. Наведіть основні зобов'язувальні і заборонні етичні правила та чим вони відрізняються між собою.

3.4. Практичний блок

Завдання №1

Визначте правомірність дій отримання сертифіката аудитора фізичними особами:

1.1. Іванова С.А. працювала на посаді економіста у фірмі «Ясень» м.Кривого Рогу впродовж 4 років. Має вищу освіту за фахом.

1.2. Бухгалтер фірми «Аіст», що закінчила Московський державний університет імені Ломоносова, має 3 роки стажу роботи на посаді заступника директора фірми.

1.3. Петрова С.П. працює старшим бухгалтером фірми «Веселка» 6 років, має вищу освіту, 5 місяців тому не склала іспит на отримання сертифіката.

Завдання №2

- 2.1. Складіть установчі документи для відкриття аудиторської фірми.
- 2.2. Які реквізити містять сертифікат та ліцензія.

Завдання №3

На основі характеристики посадових осіб (табл. 3.1) визначити право на отримання сертифіката аудитора України.

Таблиця 3.1. Характеристика посадових осіб, які претендують на отримання сертифіката аудитора

№ з/п	Посада осіб, що претендують на отримання сертифіката	Стаж роботи	Громадянство
1	2	3	4
1.	Вища економічна	Головний бухгалтер	Україна
2.	Вища юридична	Юрист	Росія
3.	Вища педагогічна	Викладач інституту	Україна
4.	Середня економічна	Економіст	Україна
5.	Середня юридична	Аудитор	Росія

Завдання №4

З'ясуйте наведені ситуації, вкажіть принципи професійної етики та дотримання етичних норм, які порушуються.

Ситуація 4.1. При проведенні аудиту аудитор вимагав інформацію, яка складає комерційну таємницю підприємства. Він посилався на те, що якщо не отримає таку інформацію, не буде складати об'єктивного висновку.

Ситуація 4.2. За правильне ведення податкового обліку аудитор зробив зауваження бухгалтерам фірми «Аіст».

Ситуація 4.3. Про встановлену нестачу грошових коштів аудитор негайно повідомив керівника підприємства.

Ситуація 4.4. Про нестачу матеріалів на складі, виявлену при проведенні інвентаризації, аудитор повідомив бухгалтера підприємства та порадив віднести суму нестачі на рахунок 23 «Виробництво».

3.5. Контрольний блок

3.5.1. Тести

Визначить правильну відповідь за тестами:

1. Хто визначає порядок припинення чинного сертифіката та ліцензії на аудиторську діяльність в Україні?

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Спілка аудиторів України;
- в) Аудиторська палата України;
- г) Арбітражний суд.

2. Вашого знайомого спіткала невдача: не вдалося скласти іспит для отримання сертифіката аудитора. Чи доведеться йому забути про свою мрію стати аудитором?

- а) так, адже повторно іспит не складається;
- б) ні, він може спробувати ще раз через 5 років;
- в) повторно іспит може бути складений через рік.

3. Який термін чинності ліцензії аудитора згідно з Законом України «Про аудиторську діяльність»?

- а) не обмежений;
- б) 3 роки;
- в) 10 років;
- г) 5 років.

4. Працівник аудиторської фірми, сертифікований аудитор, є засновником комерційного банку. Оцініть цю ситуацію з погляду необхідності дотримання принципу незалежності для України.

- а) це заборонено законодавством України;
- б) це заборонено нормативами, затвердженими Аудиторською палатою України;
- в) це не є порушення принципу незалежності, якщо вказаний банк не клієнт цієї аудиторської фірми;
- г) цей працівник не може брати участі в аудиті даного банку.

5. Який орган уповноважений здійснювати ліцензування аудиторської діяльності в Україні?

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Ліга аудиторів України;
- в) Аудиторська палата України;
- г) Спілка аудиторів України;
- д) Федерація директорів аудиторських фірм України.

6. Студенту 5 курсу так сподобалась дисципліна «Аудит», що він має намір отримати під час навчання сертифікат та ліцензію на аудиторську діяльність і створити аудиторську фірму. Його загальний трудовий стаж – 6 років: 4 роки працював слюсарем та 2 роки бухгалтером малого підприємства за сумісництвом. Після захисту дипломної роботи йому буде присвоєна кваліфікація «Економіст» за спеціальністю «Облік та аудит». Чи можливе здійснення його бажання?

а) можливе, за умови успішного складання кваліфікаційного іспиту з питань аудиту;

б) ні;

в) можливе, за умови успішного захисту дипломної роботи;

г) так, якщо він є громадянином України.

7. Розглядання клопотань Аудиторською палатою України, наданих для отримання сертифіката, відбувається впродовж:

а) 5 днів;

б) 10 днів;

в) 15 днів;

г) 20 днів.

8. Сертифікат – це:

а) офіційний документ, який дає право на здійснення аудиту;

б) документ, який дозволяє відкрити аудиторську фірму;

в) документ, який надає можливість отримати ліцензію на здійснення аудиторської діяльності;

г) всі відповіді правильні.

9. Який стаж роботи необхідно мати для отримання сертифіката:

а) 2 роки;

б) 3 роки;

в) 5 років;

г) 7 років.

10. Строк дії ліцензії на проведення аудиторської діяльності:

а) 3 роки;

б) 5 років;

в) 10 років;

г) 1 рік;

д) довічна.

11. Право на отримання сертифіката мають:

а) громадяни України, які отримали вищу освіту та стаж роботи яких не менше 5 років;

б) громадяни України, які отримали вищу освіту та стаж роботи яких не менше 3 років по спеціальності юриста, економіста, бухгалтера, ревізора;

в) громадяни України, іноземні громадяни, які отримали вищу освіту та стаж роботи не менше 3 років.

12. Плата за сертифікацію складає:

- а) 20 грн;
- б) 17 грн;
- в) 250 грн;
- г) 170 грн.

13. Видачу ліцензії здійснює:

- а) громадські аудиторські об'єднання;
- б) Міжнародна Федерація бухгалтерів;
- в) Аудиторська палата України;
- г) Об'єднання аудиторів та аудиторських фірм.

3.5.2. Графічний блок

Дайте відповідь на запитання, проставляючи у рядок (графічно) відповіді:

«Так» – «+»

«Ні» – «-».

Чи правильно, що:

1. Забороняється аудиторська перевірка у випадках родинних або ділових стосунків аудитора з клієнтом.

2. Принцип конфіденційності отриманої інформації забороняє аудитору розголошувати факти виявлених порушень.

3. Загальні положення сертифікації та ліцензування передбачені Законом України «Про аудиторську діяльність».

4. Клопотання про отримання сертифіката аудитора України подаються до Співки аудиторів України за наявності та пред'явлення паспорта, засвідченої копії диплома про вищу освіту, витягу із трудової книжки, документа про оплату коштів за сертифікацію.

5. Видача сертифікатів здійснюється централізовано секретаріатом АПУ не пізніше 10 днів після складання іспиту.

6. Особи, які не склали іспит, не мають права на його повторне складання.

7. Строк ліцензії становить 3 роки.

8. Спостережна рада формується у складі трьох членів АПУ.

9. Повноваження спостережної ради визначаються Положенням про спостережну раду, затверджене Аудиторською палатою України.

10. Не всі принципи професійної етики обов'язкові для дотримання вимог проведення аудиту.

Таблиця 3.2. Визначення правильних відповідей на поставлені запитання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10